

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdij minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A vármegye urai.

A főispán, meg az alispán.

Egyik az államkormány bizalmának, másik a közvélemény akaratainak a letéteményese.

Egyik kormányoz, másik igazgat.

Amaz ellenőríz, ez organizál. Egyik alkot, másik teremt. Egyik nem enged rombolni, másik új erősségeket emel.

Mindakettő egyformán exponált álláson van. Örszemek a bástyafokon. Az első lövések őket érik.

Egyik mindig conservatív. Másik lehet radicalis. De azért a kettő működésének különböző akkordjaiból egészséges összhang támad. A lényeg egy. Csak az árnyalat más. Az utak különbözőek, de párhuzamosan haladnak, egy irányba s végül egyazon gócponton futnak össze: a vármegyei közélet jólété emelésének nemes törekvésében.

Ez az ideális állapot a két magas állásnak egymásközti viszonylatában.

Jól esik konstatálnunk, hogy ezt az állapotot minálunk, a mi két főemberünk a reális való életben is megteremtette együttműködésük óta egész a legutóbbi időkhöz.

A közélet minden ahhoz értő tényezője megnyugvással ismerte el, hogy a dolgok rendje jól folyik minálunk.

A főispán szerencsés kezű, tapintatos, óvatos, éber és körültekintő finom ember és nagy pacifikátor.

Az alispán ügyes, mozgékony, eleven, tevékeny vezérférfi.

Céljuk közös: rend, tisztaság, pontosság az ügyek vezetésében és hazafiság, nemzeti irány fejlesztése és erősítése a közérzetben. Jelszavuk is egy: *békés*, tehát biztos haladás.

Meg kell adni, hogy céljukat elérték vagy legalább megközelítették az egész vonalon és jel-

szavuknak megvalósításán nagy buzgalommal, nagy jóakarattal, lelkesedéssel és bölcseséggel törekedtek.

Hogy minden nekik sem sikerült, és hogy még van tenni, alkotni, rendezni való: az csak természetes és önként érthető, mert hiszen nap nap után újabb és újabb igények és kívánalmak merülnek fel, aztán a régiak teljesítését is száz és százféle „kerékkötő“ akadályozza.

Az az egy azonban egészen bizonyos, hogy a mostani főispán kedvelt egyeniségének bölcs mérséklete, szívének jósága és nemessége, modorának finomsága, érzületének szelidsége, az emberekkel való szeretetreméltó és tapintatos bánásmódja, ebben a sokféle ellentétes és szétlúzó elemekkel megrakott vármegyében olyan *nyugalom* és *békességet* teremtett társadalmi és politikai téren, mely eddigélé mindig biztos és állandó gazdag talajul szolgált a közjólét és megelégedés felvirágzásának. S e kedvező állapot megteremtéséhez és consolidálásához, el kell ismerni, hogy nagyban hozzájárult az alispán loyális magatartása, önzetlensége, fáradhatlan munkakedve és eszelekvő ereje az akták halmaza és az ezerféle közérdek tömkelegében; buzgalma, tettevágya, mindenre kiterjedő figyelme és érdeklődése, valamint fényes szókai képességének hatalma a közügyek vitelénél éppen úgy, mint társadalmi téren.

E két vezérférfi egyike sem szorul hízogó dicsériádkra s valószínűleg nem is sokat ad rá, akár jót, akár rosszat mondanak is róluk és működésükről a „közvélemény organumainak“ nevezett nyomdafestékes ölbetűk.

Nem is az ő kedvük keresése céljából soroltuk fel mi sem imént az ő érdemeiket, hanem azért, mert ez az igazság és mert valami tanulást szeretnénk ebből az igazságból kideríteni. Szó, ami szó tebat, ahogy rövidesen szokták

itt nálunk említeni, a főispánt eddigélé szerette mindenki, s az alispánt nem gyűlölte senki.

Legfőlebb valami izgága képzelődő öltötte ki rájuk néha a nyelvét.

A komolyabb és számot tevőbb közéleti szereplő egyeniségek azonban higgadt és tárgyilagos hangon és a maga helyén és idejében mondták meg eddigélé nyiltan és jóakarattal, ha valami kilógásuk volt itt-ott a működésük egyes részletei ellen.

Egy idő óta azonban ezt a higgadt, művelt emberekhez illő józan hangot kezdik elnyomni a Károlyi Gábor féle „rikkancsok“ visitozásai a tanácssteremben és némely „publicisták“ epébe mártott pennái a sajtóban. És a támadások, csipkedések, kiesnyilések, kisebbitések, gánacsoskodások mérgezett nyilai hullanak innen is, onnan is, nyiltan és alattomban, szemben és hátmögött, — *akár van ok rá, akár nincs.*

És épen ez az elszomorító, hogy legtöbbször *ok nélkül*, csupán egyéni hiúságból, szereplési viszketegből, indokolatlan sértő szándékból, szenvedélyes heveskedésből vagy ellenszenvből a *személyeskedés* terére kezdik áthurezolni a közügyek vezetésének bírálatát egyesek, sőt a magánéletben is apró kellemetlenséggel iparkodnak kifárasztani és elkedvetleníteni a vezérlésre hivatott elemeket.

Hát ez nem jól van így. Ezzel a manőverrel fel kell hagyni, mert odajutunk, ahol Hont-, Nógrád-, Csongrád vármegyék vannak közállapotaikkal, ahol már minden kérdésnél kés-élre mennek az emberek.

Erre nekünk nincs szükségünk, kivált ha meggondoljuk, hogy kárörömmel vigyorog ránk sötét odújából a leskelődő közös ellenség: az agyarkodó pánszlávizmus egy-két notóriusa s a zavarosban mindig halászni kész alakja.

Nekünk békességre és nyugalomra van szük-

azt se mondja neki: „hozott Isten“, — pedig hát nem vétett ő ellene soha az életben, se szóval, se tettel.

Édes apja elbeszélte neki egy ízben az öreg Gönczöl Mihály esetét, akkor beszélt el, mikor megtudta, hogy ő — a Boriskát szereti. Régi harag az már, a mi az öreg szívében él; akkor még mind a ketten fiatalok voltak: az apja is, meg Gönczöl Mihály is. Mint afféle jómódu gazdalegények, együtt mulattak a fogadó udvarán a neszemelyi bucsóban. Táncz után leültek az asztal mellé borozni. Gönczöl Mihály egyszer csak azt mondta az apjának:

— Hallod-e, Imre paitás, hagyj békét te annak a leánynak; az én szeretőm az, nem a tied. Keress te mást magadnak a falutokban, Nászályon. Van ott leány elég, szebb is, jobb is, gazdagabb is a Juczinál!

Hanem az édes apja csak nevette ő kelmét, s ke-reken szemébe mondta, hogy ha addig él is, de Juczit feleségivé teszi!

Ezen aztán összeverekedtek. Apja beütötte Gönczöl Mihály fejét, később pedig a szeretőjét is elvitte Nászályra.

Ez a történet jut most a szerelmes legény eszébe, s kedve még jobban elborul. Meglassítja lépteit, csak ballagva halad előre, aztán megáll, előveszi patyolat zsebkendőjét s megtörli vele izzadt homlokát.

Hej, ha annak az embernek a szívét valamiképen megpubihathatná!

Bandukolva halad előre a szük gyalogösvényen; büszke tartású szép feje mellére hajlik; pörge kalapját még jobban szemére húzza. Már alig látja az utat, csak megy találmra, a merre vonza a szíve. A csillogó bádogtorony mind magasabba nyúlik az ég felé. Fogy a távolság közte és a legény között. A szállómunkások dala ide már nem hat el, szétoszlik a levegőben, mint az a sóhaj, mely az ő kebléből fakad.

De elhat hozzá más valami, ami sokkal édesebb zengzetű a munkások dalánál: a Boriska biztató nyájas szava esendül meg szívében!

Ah, mint gyúlad ki egyszerre az arca, mely az előbb még olyan halovány volt! Mint lobban fel szemében a reménység szikrája, mely az előbb már kialvó féltelen volt! Mohón, lázasan ragadja meg a leány kezét, aztán odaszorítja szívére, ahol azok a biztató szavak az előbb megesendültek... Kéz a kézben, szem a szemben,

Ha lelke már a végtelenbe lebben,

Ugy örülagódot él a hant felett!

Mauks Ernő László.

Gyalog-úton.

Irta: PAAL GYULA.

A keskeny gyalog út kigyózva nyúlik végig a réten; mindkét oldalát virágok szegélyezik, melyeken tarka lepkek szállongnak s apró méhek döngicsélnék, hogy csak úgy zsong belé a levegő.

Az égboltozat szinte izzani látszik a naptól. Olyan, mintha valaki egy óriási tüzgömböt dobott volna fel rája emberfölötti erővel.

A rét jobb oldalán, a meddig csak a szem elláthat, gabonavetések zöldelnek; szaruk már oly magasra nőtt, hogy az ott fészkelő fűr nyugodtan foghat a költéshez. A bal oldalán szállóhegy kékellik félköralakban, honnan a munkálkodó legények és leányok dalát tavaszi szellő ringatja végig az illatos levegőben.

A keskeny gyalogúton fiatal parasztleány ballag előre, toronyirányba; sugár természetű csakogy suhog menés közben szárazra, rojtos gatyája s lobogós széles ingujja. A darutollas pörgekalap annyira félre van csapva a fején, hogy karimájának egy része egészen eltakarja a bal szemét, csak a jobb szemével nézi az utat, meg a torony csillogó bádogtőjét, ott a messze távolban...

Elgondolkodik. Az édes emlékek egész raja zsi-bongja körül. Oda képzelet magat abba a faluba, ahol az a csillogó bádogtorony nyúlik az ég felé. Látja maga előtt azt a eszerépsindelyes házikót, zöld zsulugáderes ablakával... Ott lakik az ő Boriskája!

Szopora léptekkel siet tovább, észre sem veszi, hogy vereiték-cseppek gyöngyöznek alá forró homlokáról. A szálló mélabús dalt röpi feléje a távoli szállóhegyről. Hallgatja, addig hallgatja, míg szíve megtelik édes gyöngyörel. Úgy tetszik neki, mintha Boriskája hangát hal-laná; mintha azt a nótát ő dalolná a fülébe azokkal a esökölni való rózsás ajkakkal. Szinte kedve volna vele dalolni, de eszébe jut az öreg Gönczöl Mihály, a leány édes apja. — arra aztán elborul a kedve.

Látja, legalább úgy véli, hogy látja az öreg ember haragos tekintetét, mikor befordult annak tágas udvarára a kiskapun; mégcsak a fejét se bicezentti meg; mégcsak

TÁRCSA.

A „Véga“ csillaghoz.

— Flammarion olvasása közben. —

Halvány csillag, te lángja végtelennek,
Mikor kivillansz messze úrben ott.
Ne nézd, ne nézd képét e zord jelennek,
Az eszmét nézd, mit lelkeim álmódott!
Az eszmét, mely mérhetlen, mind világot
S az öserő szikrája, mint te vagy
Mely forr a szivben, nem vet bárha lángot,
Villama rejtve még — de szent, de nagy!

Te láttál minket lelkesülni, égni
Láttad, mint forrong emberszív, kebel
Csodás lovagkor óriás szenvedelmi
Egkire törték, hozzád szállva fel,
Láttál lángzó oltárt bevült kebelben
És benne napként egy-egy ideált...
Hol vannak most? Ó mondd, mi volt ez éden?
Hisz ezt te végig, végig álmódád?

S fényed miránk is száz sugárral ontod?
Hol itt a szív, mit lángod felhevít?
Mi fogja itt fel tulvilági esőköd
S kit felragadj, hol most a lélek itt?
Lelkek lángfényét, sziv villámütését már
Kioltották, azt régen láthatád,
Felsír a lant, felzúg a méla dal bár
Hol nincs nagy eszme, ott az nem hat át!

S te nem vonod meg menny nemzette fényed...
Ó csak szeress, biztass továbbra is!
Mi tudjuk, mit szemed világa hirdet
Lelkünk jövő eszmében bízva hisz!
Ó alkoss hát, világok égi lángja,
Teremts új eszmét itt e sártekén,
Minek villámát milljó szíve várja
S mit fog követni myriád remény!

S ha fényed majd ez új világra száll át,
Isten nevének lángbetűje te,
Ugy lásd, ugy lásd az eszmék napvilágát,
Mit felszított a költő ihlete,
Hisz egy a láng, mely lobban fényöledben
S a költő szivben — ő rokon veled,

ségünk társadalmi téren. Nem széthúzásra és civakodásra.

Jól tudjuk, hogy ezt a békességet megzavarták az elmúlt országos választások, a melyekbe sok nem odaváló személyes indulat fékevesztettsége is belejárt. Amde ez így van a legtöbb helyen. A korteskedések szele nagy vihart szokott felkavarni.

No, de hát az már rég elmúlt. A vihar után csöndesebb, derültebb időnek kell normális körülmények közt beállni.

Az országos politikát ne tévesszük össze a helyi érdekek szükségleteinek kívánalmaival. Elvégre nem muszáj nekünk az itthoni közélet apró-cseprő vonatkozásaiban török-szakad a „politika” magas lovára ülni és tüneményes kortestollal járni-kelni minduntalan, akár van rá szükség, akár nincs.

És csak, a mi fő, ne vigyük be a személyeskedést a közügyek vitelének bírálataiba! Ne a rokonszenv és ellenszenv hirtelenkedése és szenvedélyeskedése adja meg a tónust hivatalos és magán érintkezéseinkben, tanácsstermekben és közhelyeinken, hanem a tárgyilagosság, higgadság és művelt emberekhez illő jó ízlés.

Vigyázzunk, ne iparkodjunk lerombolni vezérferfiaink tekintélyét kicsinyes eszközökkel, mert ez veszélyes játék a tüzzel, melyet aztán bajos lesz eloltani, mikor majd észrevesszük, hogy a saját fejünk fölött is ég a ház.

Maradjon meg közéletünk vezérferfiainak szereplő egyéniségei között az az egészséges jó viszony, mely eddig is jellemző sajátja és egyúttal áldása is volt a mi vármegyénknek. Álltak itt pártok egymással szemben, de ha az elvek forumán megvívta a maguk szellemi tornájukat: úgy tettek, mint hajdan a két nagy országos ellenfél, Deák Ferencz és Ghiczy Kálmán: karonfogva mentek ki a vita színteréről.

A vármegye urai, a közügyek vezetői pedig, hallgassák meg, szívleljék meg a helyes, tárgyilagosságot igaz kritikát, azonban a mindenáron okvetlenkedő apró gáncoskodásokra ne adjanak semmit s a személyeskedő izetlen támadások méregfogainak harapásai ellen páncélizzák fel magukat azzal a meggondolással, hogy a jobbak, a műveltebbek és higgadtabb elemek — ha még sokszor nem is értenének velük egyet — rokonszenvvel kísérik működésüket, mert ebben látják biztosítékát annak, hogy a mi vármegyénk nem fog a civakodásaikról és országos botrányaiakról hirhedt törvényhatóságok sorsára jutni. X.

Orvos-gyógyszerész gyűlés.

(Április 26.)

A gömörmezei orvos-gyógyszerész egyesület folyó hó 26-ikán tartotta Rimaszombati évi közgyűlését Dr. Török János elnöke alatt. Jelenvoltak a közgyűlésen: Dr. Szabó Samu megyei főorvos, Dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató főorvos, Dr. Kármán Aladár kórházi orvos, Kishonty József, Geduly Géza gyógyszerészek, Bodnár János állatorvos Rimaszombatról, Dr. Bleyer Leo

körorvos, Dr. Sailer Károly gyári orvos Likérről, Dr. Schwarz Márk községi orvos Tiszolezről, Dr. Kres Gyula bányai orvos Vashegyről, Dr. Molnár Ferencz körorvos és Lamos Lajos gyógyszerész Rimaszecséről, Dr. Kengyel János körorvos és Orient Gyula gyógyszerész Csetnekről, Dr. Honézy Gyula körorvos Kokováról, vendégként Csesznok Pál szigorló orvos.

Az elnök üdvözlő szavai után Dr. Löcherer Tamás titkár felolvasta a múlt közgyűlés jegyzőkönyvét, melynek tudomásul vétele után tárgyalásra került a belügyminiszter leírata, melyben az orvosi kamarák törvényjavaslatának tervezetére nézve az egyesület véleményét kéri. A közgyűlés Dr. Löcherer Tamás, Dr. Török János és Dr. Szabó Samu felszólalása után egyértelműleg az orvosi kamarák létesítése ellen nyilatkozott és egyhangulag hozzájárult a Löcherer titkár által felolvasott — s a miniszterhez intézendő — felterjesztéshez, melyben az egyesület a törvényjavaslat elvetését kéri, miután nem várja a kamarától a megélvő bajok orvoslását.

Ezután Dr. Török János és Dr. Kármán Aladár számvizsgáló bizottsági tagok jelentése olvastatott — az egyesület pénzüri és vagyoni állása felől; a közgyűlés ezt tudomásul vette, mire megkezdődtek a szakszerű tudományos felolvasások.

Dr. Török János a gyakorlatában előfordult nevezetesebb kórosokról referált, Orient Gyula chemiai előadást tartott, dr. Löcherer Tamás pedig három — tudományos szempontból érdekes — kórházi esetről emlékeztetett meg. Dr. Sailer, dr. Kres és dr. Kármán szintén néhány ritkán előforduló kórosról referáltak; utóbbi még bemutatta a közlelőház múlt évi fogalmáról, a betegedésről, gyógyulási viszonyokról és műtétekről szóló érdekes kimutatás rövid kivonatát. A közgyűlés 7 óra tájban ért véget.

Este 8 órakor illusztris társaság gyűlt össze a kasszinó társalgó termében a fehér asztal mellett. Itt megjelentek vendégekként: Szabó György polgármester, Nagy Ferencz főjegyző és Barna Imre tb. rendőrkapitány. — Vacsora közben nem volt hiány tósztkban sem. A második fogásnál dr. Löcherer Tamás titkár általános figyelem között emelt poharat, s nagy tetszéssel fogadott, szép felköszöntőben éltette az egyesület érdemes elnökét: Török Jánost; utána Orient Gyula köszöntötte fel sikerről tósztkban a házigazdákat; a rimaszombati orvosokat és gyógyszerészeket. Kishonty József pedig a vendégeket éltette. Szabó György polgármester szellemes pohárköszöntőt mondott az egyesület tagjaira, s különösen éltette a vármegye jeles főorvosát; a megjelenésben betegsége miatt gátolt dr. Szabó Samut, kit később dr. Molnár Ferencz is lelkes szavakkal éltetett. Hamaliár Lajos az egyesület fáradhatlan, buzgó titkáráról: Löcherer drt, Geduly Géza pedig a rimaszombati orvosok doyenjét Lichtscheint drt, később ismét Szabó Györgyöt köszöntötte fel. Dr. Kármán Aladár Nagy Ferencz főjegyzőért és Barna Imre kapitányért emelt poharat, utóbbi viszont a megyei orvosokat és gyógyszerészeket éltette. — A banketten pompás jókedv uralkodott, mely a késő éjféltőlani órákig tartott, mikor a társaság szétszórt.

Közgazdaság.

A gabona megdüléséről.

Milyen nagy örömmel szemléli a gazda gabonáját tavasszal, midőn szépek, felette dusan növények látja azt. A jó aratás reményében bízva, szinte feledi, hogy beérésig gabonáját még igen sokféle csapás érheti, a melyek közül sokszor egy is elég, hogy örömet ürmé változtassa. A jég kevéssé veszélyes dolog ma már, a mennyiben az ellen biztosítás által lehet védekezni; a gabonafélék megdülése ellen azonban biztosítás által védekezni nem lehet, annak dacára, hogy nem egyszer, rövid idő alatt termésünket tönkre képes tenni.

Károsan hat a megdülés az által, hogy a megdült

semmisítése órájára, az üldözőim csalódott arckifejezéseit látni vélem, és örülök, hogy sikerült kikiklanom kezeik alól, ott fognak állni holttestemnél, ott lesznek a pharizeusok, szánakozni fognak rajtam gyilkosaim, koporsómra koszorút tesznek és nem félnek az örökös hazugságtól. Isten, de hisz nincsen már Isten, nincsen már hatalom, mely megvédelmezné a gyengét az erőszak ellen, szeretnék sírni, könnyeket szeretnék hullajtani, de nem bírok felsikoltok dühömben tehetetlenségem tudatára, de minek, hisz nemsokára ugyis vége lesz minden fájdalomnak, minden keserűségnek és bánatomnak, nemsokára rámnehezedik az örökös álom, mely megadja a várva várt nyugalmat, melyet az élet megtagadott tölem és melyet most a halál adományoz!

*

Szétroncsolt fővel találták a közeli erdőben, keze göresösen átszorítva a pisztolyt, mely megadta neki a nyugalmat, mely után vágyódott, mely véget vetett ezen aranytalán küzdelemnek.

De, hisz kíváncsi leszel kedves olvasóm, hogy ki-ről beszélnek, talán egy nagy gonosztevő, talán egy félszű volt, mert hisz ok nélkül nem üldöznek senkit korunkban, vagy talán egy közlelőbeli elfakult írást kaparítottam meg valahol és azt találok föl. Bocsásd meg, hogy csak most teszem jóvá mulasztásomat.

Kohn Mórnak hívták e szerencsétlent, neve megmondja a többit. Apja kocsmáros volt Aszokban, kis alföldi falucska, talán nem is találod a máppán, nyomoruságosan, örökös gondok közt tengette az életét, de a munka, a gond, a nyomor csakhamar legyőzték, betegságra terítették, melyből nem kelt föl többé. Négyéves volt a kis Mórieczka, midőn apja temetésére vitték, kezén fogta két éves öcsését, míg a két évvel idősebb bátyja, édes anyja mellett haladt e keserves utra.

Hallotta édes anyját keservesen zokogni, látta mint teszük édes atyját a fekete sötét gödörbe és mint dobják az első rögöt a koporsóra. Ez a tompa hang még most is zug a fülében.

Erre vissza tudott emlékezni, a többi elmosódott, még édes atyja képe is.

És most következtek csak a valódi nyomor, a valódi szegénység és a nélkülözések évei. Hányszor látta édes anyja könnyeit, midőn még kenyert sem tudott adni éhező gyermekeinek, pedig dolgozott éjjel-nappal, szembeszállt a kegyetlen sorssal, tudta, hogy Isten nem

növény fejlődésében természetesen visszamarad s ennek következtében nemcsak hogy kevés érle, hanem még csekélyebb hozamot is ad. De sőt ha a növényzet igen buja s egészen a földön fekszik, ugy egy része egyáltalán nem érle be, sőt el is rothad; éldöködő szervezetek is megtámadják, a melyek aztán végre végképen megrontják azt. Ilyen körülmények között azután nem lehet esodálkozni, ha a mag rendellenes fejlődést mutat, ha a szemek szorultak, töppedtek, szintelenek, fénytelenek, könnyűnek lesznek, sem azon, hogy a szalma részben rothadj, feletetésre egyáltalán nem, s eltartásra is csak különös szárítást után alkalmas.

A megdülés okait illetőleg a legutóbbi időkig a nézetek felette eltérők voltak, sőt a nagyközönség még ma is hajlandó azon föltevést elfogadni, hogy oka főleg a talaj kovasav hiányában keresendő, állítván, hogy a kovatöld azon alkotórész, mely a szárnak erőt, ellenállási képességet kölcsönöz. Ebből kifolyólag bizonyára ma is vannak, a kik azt hangoztatják, hogy a megdülést kikérelendő, gondoskodni kell, hogy a növények ásványi tápanyagukat minél nagyobb reservoirból vehessék fel, hogy ezáltal a rendes és megfelelő farost-fejlődés előmozdítassék. E végből azután azt tanácsolják, hogy 8—9 évi időközökben erős mésztrágyát kell alkalmazni, hogy ez által a kalászos növények a megdülés ellen nagyobb szívósságot nyerjenek.

Ez azonban ma már túlhaladott álláspont, annyival is inkább, mert eltekintve a talaj minőségétől, a megdülés mindig csak igen sűrű gabonánál fordul elő, jelöl, hogy nem a kovasavhiány okozza a megdülést, mert nem tehető fel, hogy minden talaj, a mely dus gabonatermést ad, kovasavba legyen szegény. Egyéb oknak kell tehát lenni, mely mindig jelen van akkor, ha a gabona túlságosan sűrűn áll.

Összeretes tény, hogy azon esethen, ha valamely növényt sötét helyen, például pinczében tartunk, ugy hosszúra megnő ugyan, de felette vékony, erőtlen marad; a megdülés oka is a világosság, illetve a közvetlen nap-sütés megvonásában keresendő. Minél sűrűbb a vetés, annál kevésbé hatolhatnak be a napsugarak, s így annál valószínűbb annak megdülése. A vékonyan felnyult növény fesejtjei a napsugarak elvonása következtében hiányosan képződve, nem kapnak elég szilárdságot. Különösen a szár egyes izületei lesznek túlságosan hosszúakká, s a szár sejtjei általában csekély szélességgel s aránytalanul nagy hosszúsággal fognak bírni. Az ilyen sejtnek azonban nemcsak a szélességi átmérője lesz csekélyebb, hanem faluk is vékonyabb marad, ez azonban sajátos módon csakis a száron lesz észlelhető, de nem egyszerűsmind a leveleken is. Ezen elősorolt rendellenességek a szárnak a talajhoz közelebb eső részén természetesen fokozottabb módon észlelhetők, mert ide legkevésbé hatolnak be a napsugarak, s innét van aztán, hogy a megdült gabona mindig a második és harmadik izület között törik meg, mert a sejtfaalak e helyen a leggyöngébbek. Ennek a feltevésnek, hogy a túlkövér talajokban leggyakoribb a megdülés, az az igen egyszerű magyarázata, hogy ilyen talajon a dusabb levélképződés következtében nagyobb a beárnyékolás.

A mondottakból tehát azon következtetést vonhatjuk le, hogy a túlságosan sűrű vetés megírkitásával a megdülést elkerülhetjük, mert ily módon elérjük azt, hogy a napsugarak a gabonaszálak közé behatolnak. Ezt kerestül vinni többféle módon lehet.

Hogy elején kezdjük a dolgot, már a trágyázás alkalmával kell a gabona megdülésére gondolnunk. Miként hangsúlyoztuk, a nitrogéntrágya buja levélképződést eredményez és pedig a szemtermés rovására. Oly növények alá tehát, melyek után sűrű vetés mellett szemtermést várunk, soha se alkalmazunk közvetlenül friss istállótrágyát, avagy ha alkalmazunk, vagy ha talajunk nagyon humuszdus, ugy alkalmazunk egyidejűleg ásványi foszfortrágyát, nevezetesen szuperfoszfátot is, miáltal a megdülés lehetőségét igen jelentékenyen redukáljuk. A vetésnél pedig már csak azért is a vetőgépeknek kell előnyt

hagyja el, mert a szentírás is azt mondja, hogy Isten az özvegyek és árvák támogatója, — istenfő volt, bízott benne és dolgozott, küzdött az életért, a kenyérért, és Isten koronázta művét, gyermekei szépen fejlődtek és rajongással csüngtek édes anyjukon.

A legidősebbik már osztozott anyja munkájában. — Mórieczka, kiből a tanítók rendkívüli észtehetséget fedeztek föl, a közeli város iskolájában járt, — szeretették minden ezen csöndes, tehetséges gyermeket és találkoztak könnyőreles emberek, kik ellátták a legszükségesebbel. Milyen örömet szerzett szeretett anyjának, midőn az első bizonyítvánnyal tért haza, melyben tehetségének és eredménytelen szorgalmának jeleit látta.

Letette az érettségét. Összeült a családi tanács; tanakodtak, hogy milyen pályát válasszon, lehetőleg olyat, melyben leghamarább segíthette az övét, mely lehetővé teszi neki mielőbb kivonni édes anyját a nehéz munkától, és mely lehetővé teszi öcséséről gondoskodni.

Hivatalnok lett, ahhoz nem kellett hosszú tanulmány, ahhoz nem kellett nagy idő, de egy fontos tényezőről megfeledkezett, t. i. arról, hogy ahhoz kellett „protectio” az ujkor e szörnyszülőtte, mely nélkül nincsen haladás, mely nélkül hiába is kárba vesz a tehetség, a szorgalom és a tudás, különösen akkor, ha Kohn Mórieczka hívják annak viselőjét.

Megfeledkezett-e erről? vagy arra a merész dologra vállalkozott-e, hogy uszni fog az ár ellen, hogy kivívja magának az elismerést és azt a helyet, mely őt tehetségénél fogva megilleti. Igen! erre vállalkozott. — Dolgozott, ott ült a hivatalban még akkor is, midőn társai már régen mulattak a kávéház márványasztalai mellett; díesérték is, milyen szorgalmas, milyen tehetséges ez a fiu, de kár, hogy Kohn Mórieczka, és így veszett kárba minden erőlködése, minden ellenállása, a fiatalabb Kerekes, Faragó stbik, már mind túlszárnyalták őt és ő még mindig nem bírt előre haladni, mert ólom súly gyanánt nehezedett rá a név, a vallás. Egy ideig túrta, egy ideig remélt, de aztán elhagyta a türelme, széjjel toszlott a reménye és lemondott az örökös küzdelemről, nevének és vallásának áldozata lett, ott találjuk halva. Kabátja zsebében kutatva, ott találjuk halála rejtélyének megoldását. Néma ajkain mintha lebegne az átok és az engeszteletlen gyűlölet azok iránt, kik őt sirba vitték.

nyújtunk, mert ennek segítségével ritkábban véthetjük, s így nincs kitéve gabonánk oly nagy mérvben a megdülésnek, mint kézzeli vetés után.

Ha ezen fogatosított óvintézkedések dacára is gabonánk hajlamot mutatna a megdülés iránt, akkor legegyszerűbb, hengerezés, fogasolást, a sorközök megmunkálása, gyomlálás vagy esetleg sarlózás által segíthetünk a bajon.

Legáltalánosabban elterjedt szokás a buja vetéseket őszi vagy tavasszal birkák által lelegeltetni. Ez eljárás nem volna épen rossznak mondható, ha a lelegeltetés ideje jól választott. Az időpont megválasztása azonban igen nagy befolyással van az eredményre, úgy nemkülönböztetve a legeltetés kivételét. Legeltetni, csak akkor szabad, ha a talaj egyáltalán nem nedves, ellenkezőleg egyrészt betaposás, másrészt gyökerestől való kitérés által a vetésben felette nagy kár történhetik. A juhokat csak áthajtani szabad a vetésen, épen csak úgy a leveleket lecsiphessék, s nem szabad megállva legeltetni. Éppen ilyen kényes eljárás a sarlózás is, mely utóbbi akkor alkalmazandó, mikor a növények szába indulnak, szintén száraz talajon, kellő elővígyázat mellett. Rendesen azonban az a baj, hogy sem a legeltetés, sem a sarlózás nem a megfelelő időben történik, mert a legtöbb gazda nem egykönnyen fogja megtartani, hogy az „oly szép vetéseket” megcsönkítsa.

Az újabbkori tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a buja vetések lehengerezése jobb szolgálatot tesz a megdülés ellen, mint akár a legeltetés, akár a sarlózás. A hengerezéssel első ízben Franciaországban tettek kísérletet s azt tapasztalták, hogy annál jobb eredményre vezet, mennél korábban s minél megfelelőbb időben eszközöltetik. A hengerezésre nézve legzélszerűbb időpont az, mikor a növények szába indulnak, ha t. i. az időjárás megengedi. A hengerezés hatása abban áll, hogy a buja vetést a földre fekteti, s ezáltal a tápanyagok elcsúszását akadályozza, vagyis a növényzetet fejlődésében egy időre hátráltatja, hogy az annál erőteljesebb növekedésnek induljon azután.

A fogasolás is jó eredménnyel alkalmazható s a menyinyiben a növényzetet áltálal tényleg megtrikkitjuk, talán a leghelyesebb eljárásnak tekinthető, a sorközök költségesebb megmunkálásától eltekintve. A fogasolást akkor kell alkalmazni, mikor a növényzet még egészen fiatal és pedig a sorokkal keresztbe fogasolva, különösen igen sűrű vetésnél, ezáltal jobban elerjük.

A sorközök megmunkálását aligha fogja valaki eszközölni, csupán gabonájának megdülést elkerülni. A sorközök megkapálását nagyobb terméshozam elérése céljából mindig kiterjedtebben alkalmazzák s miután előnyei s hátrányairól elégszer volt szó lapunkban, ezúttal mellőzzük e tárgyat.

Elmondottuk volna tehát a gabona megdülésének okait, s az ellene való védekezési módokat; csupán azt kívánjuk még felemlíteni, miszerint a felette sok gyom árnyékot tartván, a megdülés szintén elősegíti; bármit tegyünk is addig, míg gabonánk gyomos, minden fáradságunk kárba vész.

Alakuló közgyűlés.

A „Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank” folyó hó 28-án tartotta alakuló közgyűlését Rimaszomban a „Három-Rózsa” nagytermében, a melyen a jelen voltak 540 részvényt képviseltek, 475 szavazati joggal.

A közgyűlés elnökéül egyhangulag, nagy lelkesedéssel *Ragályi Géza* választott meg, mire első határozatul kimondatott, hogy a pénztárat megalakul. Ezután felolvastatt az alapítók jelentése, a melyben beszámoltak eddigi működésükről. Felolvastatt a már közzétett prospektus és a részvényesek nevei.

A jelentésből adjuk a következő részt:

A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank alapítása iránt egy lelkes és hazafias csoport megegyezve az első lépéseket, esakhamar többen jelentkeztek, a kik hajlandóknak nyilatkoztak arra, hogy a bank alapításában résztvesznek.

Igy vált lehetővé az, hogy szorgos, sűrű gyűlésezés után az alapítók alakuló gyűlésüket megtartották és az aláírási felhívást kibocsátották.

Kötelességünk ezúttal ismételn felolvasni a prospektust, hogy újabb előadjuk azon feltételeket, a melyek mellett a bank alapítása eszközölhetett.

A feltételek sok kötelességet ruháztak az alapítókra, és az alapítók át is voltak teljesen hatva ama gondolattól, hogy szorgos munka által egy oly intézmény megvalósításáról van szó, a mely hivatva van új lendületet adni vármegyénk és székvárosunkban a hitelügynek.

De bármily nagyok is voltak a leküzdendő nehézségek, a buzgósággal folytatott küzdelmek meghozták az első gyümölcsöt: a közönség rokonszenvét az új intézmény iránt.

Alig néhány nap alatt nemcsak hogy jegyezve volt az 1000 darab részvény, hanem 274 részvényvel túl volt jegyezve, és a részvényaláírás befejezése után is sokan jelentkeztek jegyzésre.

A prospektus szerint a részvények redukáltattak 1000-re, és azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy részvényeseinket is bejelenthetjük.

A befizetések eddig a prospektus értelmében történtek meg és befizetett 10% fejében 10.000 korona, továbbá 20% fejében 20.000 korona, összesen 30.000 korona, és ezen összeg részben a Gömörmegyei Nép- és Iparbanknál, részben a Rimaszombati Takarékpénztárnál lett letéve, illetve gyűmölcsözőleg elhelyezve.

Kiemeljük e helyütt, miszerint a befizetések minden nagyobb nehézségek nélkül eszközöltek, ami a mellett bizonyít, hogy az érdeklődés őszinte és igaz volt.

Ily körülmények közt biztos a reményünk, hogy a további befizetéseket sem kell bírói uton szorgalmazni, hanem önként és lelkesen fognak az összegek befizettetni.

A részvényekről egy ideiglenes tözskönyv készítettett és ebben áttekinthetően vannak feltüntetve a tényleges részvényesek és az eszközölt törlek.

Az alapítók kiküldött bizottsága elkészítette az alapszabály tervezetét, a melyet ezen közgyűlésen be fognak terjeszteni, és elfogadás végett ajánlani.

Az alapszabályok megalkotásánál a bizottság tekintettel volt arra, hogy a lehető legszigorúbb realitás, ellenőrzés érvényesüljön a pénzügyi tevékenység, hogy ezek a modern hitelügyeket kielégítsék, és kívált, hogy oly

hitelirányzatok karoltassanak fel, a melyek az itteni pénztáratok által nem lettek eddig úgy egyáltalában vagy nem kellőképp felkarolva. E mellett az intézet egészségesebb szervezetére is nagy súlyt fektettünk.

Letettük az alapjait egy újabb kibocsátásnak 100000 korona erejéig, a melyet öszszel fog hihetőleg fogatnba venni az új igazgatóság.

Az alapítók élve jogukkal, 8 igazgatósági tagot ki neveztek, és pedig: Kalocsay Gyulát, Molnár Lajost, Balogh Endrét, dr. Szeless Ödönt, Verbjár Pétert, dr. Czinér Miksát, Kohn Sámuel és Jellinek Bertalant, és megválasztásra fogja ajánlani Ragályi Géza, Stolez Márton és Dr. Fodor Béla urakat.

A felügyelőbizottságra megválasztásra ajánlja: Koreny Pál, Pitta Lipót, Hámos Zoltán, Draskóczy László és Juraskó Jakab urakat.

A választmányba: Lovasányi Soma, Uthy Antal, Iványik György, Mészleányi Zoltán, Stolez Zsigmond, Kohn Albert, Benyó László, Makovics Lajos, Dr. Krausz Gyula, Váry János, Mohács István, Krecs József, Bolgai Pál, Braun Zsigmond, Kalocsay Lajos, Spissák Andor, Grosinger Miksa, Glauf Pál, Dániel Ferenc, Blau Vilmos, Tomay Alajos, Glücksthal Mor, Kubinyi Bertalan, Timko Mihály, Krausz Simon, Manezel József, Almássy László, Haas Salamon, Kubinyi Kálmán, Gondkevicz Ferenc, Rentka János, Rakottay Lajos, Szeverényi János, Kishonty József rendes tagok, — Matús András, Lévai Izsó, Mészáros János, Gömöri Ede póttagok.

Az igazgatóság felhatalmazást kér, hogy a szervezetet keresztül vigye, és a szervezési költségekre 2000 forint utalványozzon ki számadás kötelezettsége mellett.

A szervezési munkálatok egyébként folyamatban vannak és kitartó erővel teljesítetnek, hogy reményünk lehet arra, miszerint június elsején megkezdhetjük a tényleges működést, új helyiségünkben, a melynek kibérlése iránt felhatalmazást kér az igazgatóság a közgyűléstől.

Végül az alapítók kérik a felmentvény megadását, minthogy az összes eddigi teendők az igazgatóságra mennek át a mai nappal, a mely működését ezennel megkezdi.

Előadtuk fővonásokban azon eredményeket a melyek az alapítók működésének gyümölcsei. Frásis nélkül hivatkozunk az önzetlen buzgólkodásra és kitartó munkára, itéljük meg önk, hogy mennyiben jártunk el helyesen.

A jelentés elfogadtatván, *Dr. Szeless Ödön* ügyvédnek a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott a pénztárat érdekében eddig kifejtett tevékenységeért, mit a közgyűlés élénk éljenzéssel elfogadott. Együttal a választások az alapítók jelentése értelmében megejtettek nagy lelkesedéssel, és elfogadtattak az azokban tett előterjesztések.

Az alapszabályok felolvasása került azután tárgyalás alá; a benyújtott tervezet élénk eszmecsere után némi módosítások mellett elfogadtatott.

Végül a részvénytársaság elnökéül *Ruthényi Béla* választott meg élénk éljenzés mellett.

Befejezésül Molnár Lajos tett indítványt, hogy *Ragályi Géza* közgyűlési elnöknek a közgyűlés pártatlan, tapintatos, körültekintő vezetéseért, és a legnehezebb helyzetekben is tanusi ott nemis magatartásaért jegyzőkönyvileg fejjeze ki haláját és elismerését, a mi olyan spontán tüntetést vont maga után Ragályi Géza mellett, hogy az éljenzés perezekig nem esillapult és tapsviharral versenyzett.

Ragályi Géza elnök azután lelkesítő, és a további munkára bátorító szép szavakkal, zúgó éljenzés között zárta be a gyűlést.

Hirek és vegyesek.

Királyi adomány. Az osztrák kir. templom építkezési költségeire a felsége magánpénztárából háromszáz forintot adományozott.

Ivánkovics János rosznyói püspök felszentelése április 25-ikén ment végbe a kalocsai főszékesegyházban. Az ünnepélyen, mely nagy pompával folyt le, a rosznyói egyházmegye küldöttséggel képviseltette magát, mely a következő tagokból állott: Dr. Podhráczky István prépost-kanonok, Fábian Ferenc plebánoskanonok, Verbjár Péter kishonti esperes, Dr. Vener Pál szeminárium igazgató, Horváth József püspöki titkár, Feymann László kereskedő, Feymann Gusztáv gyógyszerész, Dr. Ruber József orvos, Hénesz Andor építész, Beitler Antal, Hokky Béla iparos, Fábian Ferenc jászágorkormányzó. A felszentelést Császka György végezte Dessewffy Sándor és Majorossy János püspökök segédlete mellett, mely után ugyanó átadta Ivánkovicsnak a püspöki jelvényeket. Az ünnepély végén az új püspök a székesegyházban áldást és a szegények között jelentékeny alalmazást osztott ki. Délben fényes lakoma volt az érseki rezidenciában, melynek folyama alatt Ivánkovics felköszöntötte Császka érseket, felszentelőjét, mint Tomori búsze vezérnek szelid lelki utódát. A rosznyói egyházmegye új püspöke értesülésünk szerint csak jövő hónapban foglalja el állomását, mely alkalommal vármegyénk-ből és városunkból nagyobb küldöttség fogja üdvözölni.

Simon Mihály ref. káplán a szutori ref. egyház még a múlt évben lelkészévé választotta meg. Az új lelkész hivatalát május hó 2-án foglalja el Simon Mihály mint káplán városunkban több évig működött s ez idő alatt bebizonyította azt, hogy úgy a egyházi, mint a társadalmi téren szép eredményekre jogosító egyéniség, kinek jövője iránt hívei és barátai melegen érdeklődnek s a mily mértékben sajnálják távozását, ép oly mértékben örülnek azon, hogy életének hajója biztos kikötőbe ért.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 26-ikán közgyűlést tartott *Szabó György* polgármester elnöke alatt. Az első tárgy Hámos László főispán átírata volt, melyben Barna Imre városi alkaptányának tiszteletbeli rendörkapitányává történt kinevezését a képviselőtestület közli. A közgyűlés ezt általános helyszellet vette tudomásul, s elnököl polgármester a képviselőtestület nevében meleg hangon üdvözölte a kitüntetett derék tisztviselőt, Barna Imre szép szavakkal köszönte meg a képviselőtestület és a városi előjáróság mindenkor tapasztalt jóindulatát. — Ezután a hónapok állapotjáról engedélyezésére vonatkozó miniszteri rendelet olvastatott fel, melyet a közgyűlés tudomásul vett. — Elhatározta a közgyűlés a tanács

javaslására, hogy a Hunyady-utca az Andrássy-utal egy új utca által kötéssék össze, hogy így a vásártér a vasuton érkező idegeneknek — különösen a marháknak a vásártérre felhajása alkalmával — könnyebben megközelíthető legyen. A városi mérnök tervezetét a közgyűlés helyeselte, s a módzatokra nézve az érdekeltelektulajdonosok közös értekezleten megállapodtak. Az új 6 öl széles utczát a jövő évben kiburkolják s a forgalomnak átadják. — Még egy — a Sodoma-tó partján tervezett — új ház építését tárgyalta a közgyűlés.

Főgimnáziumi hírek. A helybeli egy. prof. főgimnáziumban a tanítás f. hó 26-án vette kezdetét. Az érvizsgálókat a tanári kar következőképen állapította meg: május 6-án Lászlak János elnöke alatt lesz a VIII. oszt. ág. ev. tanulóinak vallásvizsgálata; ugyanezen napon az egész osztály vizsgát tesz az ábrázoló geometriából. Május 7-14-ig a többi tantárgyakból a következő sorrendben: fizika, latin, magyar, bölcselet, számant, német, görög és görög-pótló történelem. Május 17-21. írásbeli érettségi, június 14-22-ig a gimnázium többi osztályainak vizsgája, 23-án osztályozás, 24-én záróünnepély, 25-26-án magántanulók vizsgája, 27-29-ig szóbeli érettségi vizsga. A szóbeli vizsga elnöke Czinke István ref. pap lesz, miniszteri biztossá pedig Szócs Farkas teológiai professor neveztetett ki.

Eljegyzés. Fráter Mór polgártársunk vasárnap tartotta eljegyzését Grün Cornelia kisasszonnyal, Grün Sámuel poprádi terménykereskedő bájos és művelt leányával.

Hivatalos vizsgálat. Az állami legfőbb számvevőszék elnöke Rakovszky István val. belső titkos tanácsos elrendelte, miszerint az állami hivatalok pénz- és anyagkezelése és ennek felügyelete megvizsgáltsék országosan a kebelbeli vizsgáló biztosok által. Nagyonfontosságú intézkedés ez az állami vagyonkezelés terén, és hivatva van arra, miszerint eredményeiben az állami számvitelről hozandó törvényvel egyetemben fejlesztőleg hasson be az állami rend ama részébe, a mely által az adózó polgárok alkotmányos érdeke is felette van érintve. — Országosan rokonszenvesen fogadta a magyar sajtó, mint a közélet ellenőrzője ezen intézkedést és figyelemmel kíséri mindenütt a vizsgáló biztosok működését. — Balassa-Gyarmatra és Rimaszombatra vármegyénk derék szülötte *Dr. Strausz István* küldetett ki, mint vizsgálóbiztos, ki több napon át járt, illetve jár el ezen fontos megbízásban, sorra járván az állami hivatalokat, sőt még a kurinczi gazdasági iskolát is meglátogatván. — Ösmerve hivatalaink pénzügyi kezeléséről fennálló jóhírnevét, bizonyára a legjobb benyomásokat fogja szerezni, illetve szerezte eddig, de viszont tanulmányának bizonyára sok üdvös eredménye lesz jelentései folytán, a melyeket hivatva van betervezteni. Az állami számszék így új adatokhoz fog jutni, a melyek által az államkormány ellenőrzésének sikeres keresztülvittele érdekében minden esetre sok újítás bevezetésének a lehetőségéhez fog jutni.

Meghívó.

A „Gömörmegyei ált. tanító-egylet” rimaszombati járásköre az 1897-ik évi május hó 13-án délelőtt 11¹/₂ órákor Tiszolezra, az állami óvodában tartja tavaszi közgyűlését. Erre egy a járáskör tagjait, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki előterjesztések.
2. A múlt gyűléstől folyó intézkedések.
3. Értekezés „A rajztanítás a népiskolában” czimű tételtől Szomor Károly urtól.
4. Folyó ügyek.
5. Indítványok.

Ezen gyűlés alkalmából egy kirándulás tervezetik Erdőközre, az új vasúti vonal megtekintése céljából. A menyinyiben a kirándulás reggel vasuton történik, felkérem a résztvevni szándékozókat, hogy május 12-én este érkezzenek Tiszolezra, hol éjjeli szállás iránt gondoskodva lesz. Ugy a kirándulásra, valamint a gyűlés után rendezendő közebédre jelentkezni kell május 10-ig Schmögner János urnál Tiszolezra.

Rimaszombat, 1897. évi ápril hó 28. án.

Váry János, jkóri elnök.

Gömör-Kishontvármegyei gazdasági egyesület elnökétől.

Meghívó

Gömör-Kishontvármegyei gazdasági egyesület végrehajtóbizottsági tagjainak, május hó 2-dikán vasárnap d. e. 9 órákor Putnokon a kaszinó nagytermében tartandó *végrehajtóbizottsági gyűlésre.*

Tárgyak:

1. Elnöki előterjesztés a gazdasági egyesület f. évi tevékenységéről.
 2. Titkári jelentés a Szad. egyesület ügymenetéről.
 3. Az egyesület vagyonát átvő bizottság jelentése.
 4. Pénztári jelentés és az 1896. évi pénztári számadások megvizsgálása.
 5. 1897. évi költségvetés megállapítása.
 6. Díjjazással egybekötött tenyészállatkiallítás hol és mikénti rendezése feletti határozat.
 7. Alakuló közgyűlés tárgyaitól előkészítése és határidejének kitűzése.
 8. Egyéb indítványok.
- Putnok, 1897. április 24. Gr. Serényi, elnök.

Hivatalos közlemény.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetmény.

481. sz. — A felügyeletem alatt álló nagyrőzei kir. járásbírósnál megüresedett bírószávi végrehajtói állásra a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur folyó évi április 19-én 1627 I. M. E. szám alatt kelt magas rendelete folytán ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1871. LI. t. cz. 2 §-ában előirt képesítési kellekeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket, az együtt alkalmazást kizáró rokonsági vagy sorsági viszony feltüntetésevel, a bírói ügyv. szab. 5 §-ában előirt uton, ezen hirdetménynek a hivatalos lapban háromszori közzétételétől számítandó két (2) hét alatt

hozzám annál inkább nyujtsák be, mert a később be-
érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1897. április hó 22-én.

Kubinyi Aladár, kir. törvényszéki elnök.

Felelős szerkesztő: **RÁBELY MIKLÓS**.

Magán-hirdetések.

Nyersselem básztruhákhoz való kelmet 8 frt 65 krtól
42 frt 75 krig egy teljes öltönyre. — Tussors- és Shantungs-Pongese
valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14
frt 65 krig méterenként, sima, esik, kockázott, mintázott, damaszt
stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb.)
a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva,
mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és k.
udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svajczba ezimzett
levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar
nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

HERB ISTVÁN

gépész-lakatos és kovács műhelye
Rimaszombat, Losonczy-utca.

Tisztelettel hozom a nagyközönség tudomá-
sára, miszerint **Rimaszombatban, a**
**Losonczy-utcai „Zöldfa“ laktanya-
val szemben levő Fudella-féle ház-
ban f. év május hó 1-én** a mai kor igé-
nyeinek megfelelő

gépész-lakatos

és kovács üzletet

nyitok. — ahol is minden e szakba vágó dol-
gok készítését, u. m. **épületi lakatos**
munkák, kocsi-vasalások és lópat-
kölásokat, valamint mindenféle **gazda-**
sági gépek javítását elvállalom.

Rimaszombatban, 1897. április 28 án.

Kiváló tisztelettel

1—3 **HERB ISTVÁN.**

Fürdő-megnyitás.

Tisztelettel alólirottak van szerencsém a mélyen
tisztelt közönség beesés tudomására adni, hogy a tulaj-
donomat képező s teljesen újja alakított

várgedei gyógy-gőzfürdő

1897. évi május hó 2-dik napján, vasárnap
ünnepélyesen megnyitattik.

Gondoskodtam kitűnő konyha, valódi zamatos bo-
rok és kőbányai sör pontos és a legkényesebb igényeket
is kielégítő kiszolgálásáról, jutányos árak mellett.

Gőz- és kádfürdőknél a tisztaságra kiváló gondot
fordítok

Igyekeztem és az előnyös vasuti összeköttetés, vala-
mint fürdőmben feltalálható gyógyulás és kényelem
reménylenem engedik, hogy a n. é. közönség kegyes
leend beesés pártfogásában részesíteni, melynek kiérdem-
lése és megtartása legfőbb törekvésem leend.

Szoba-árak: Naponként 50 krtól 1 frt 50 krig;
hosszabb időtartamra tetemesen olcsóbb.

Fürdő-árak: gőzfürdő személyenként 50 kr.;
kádfürdő: I. oszt. 50 kr., II. oszt. 30 kr. személyenként.

Étkezés: reggeli, ebéd, vacsora 1 frttól feljebb!

A gőzfürdő használati ideje: vasárnap, hét-
főn, kedden délelőtt férfiak, délután nők; szerdán, esütörtökön
pénteken, szombaton délelőtt nők, d. u. férfiak.

A kádfürdő naponként reggel 6 órától esti 8
óraig használható. — **Naponként kitűnő zene.**

Tisztelettel **Klein Sámuel,**
fürdőtulajdonos.

T. Klein Sámuel urnak, „várgedei gyógy-fürdő“ tulaj-
donosának Várgedén.

Kívánatára szívesen igazoljuk, hogy a várgedei
gyógy-fürdő szénsavas vasas vizét igen jó eredménnyel
használhatni általában a kevesvérűségben szenvedőknek,
sápkórosoknak, nagyobb betegségek kiállása után meg-
maradt gyengeségeknél, maláriánál, női ivarszervek idült
bajainál, az izzadmányok felszívódását hatalmasan elő-
segíti. — Betegeinket, kiket a víz használatára utaltunk,
bámulatatosan rövid idő alatt sulyban és erőben gyarapod-
va találtak. A víz határozottan erősítő hatása s minden-
kének ajánlható, a hol a test-elgyengülés bármily oknál
fogva jelen van. — Rimaszombat, 1897. ápril 27.

Dr. Löcherer Tamás, Dr. Szabó Samu,
a vármegyei közkórháznak igazgatója, megyei főorvos,
tb. vármegyei főorvos.

Haszonbérbeadás.

Gömörvármegyei **Berzété** és
Rudna községben **Máriássy Margit**
és **Gömörvári Mária** assy **Ida** tulajdonát ké-
pező **540 hold föld és rét** s mint-
egy **600 hold erdőben a sza-**
badterületeni legelő 1897. ok-
tóber hó 1-től a következő évekre
kiadó.

A haszonbérleti feltételek iránt ér-
tekezhetni **Fáy Lászlónál Nyús-**
tyán és **Gömörvári Olivérnél Bu-**
dapestben, Damjanics-utca 51.

1—3

Haszonfa eladási hirdetmény!

238897. sz. — Ezennel közhírré tétetik,
hogy az 1897. évi május hó 10-én délelőtt 10
órákor Besztercebányán a m. kir. Erdőigazgatósá-
g irodájában, a mihálytelki m. kir. erdőgond-
nokság „Viczianova“ nevű erdőrészt, tiszlezi C.,
üzemostály I. vágássorozat 74. osztagban mint-
egy 600 m²-t kitevő lucz- és jegenyefenyő ha-
szonfa mennyiség, zárt írásbeli ajánlatokkal kap-
csolatos II-ik nyilvános szóbeli árverés útján,
tövon az erdőben fog a legtöbbet ígérőnek el-
adatni.

Kikiáltási ár köbméterenként 28 em. közép-
átmérőig 2 frt 35 kr. 29 em. középátmérőtől
feléle 3 frt 25 kr.

Minden versenyző az árverés megkezdése
előtt 200 frt bántpénzt az árverező biztos ke-
zeihez letenni, esetleg zárt írásbeli ajánlatát be-
nyújtani és az árverési feltételeket aláírni köteles.

Utóajánlatok el nem fogadtatnak.
Az árverési és szerződési feltételek ezen
erdőigazgatóságnál megtekinthetők.

Besztercebányán, 1897. április hó 22-én.

Magy. kir. Erdőigazgatóság.

Menyasszonyi kelengyék.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közön-
ség szíves tudomására hozni, hogy a

KUNZ és MÖSSMER

budapesti fehérnemű gyárosok megbízásából
április hó 26-ától **Rimaszombatban, Fötér**
27-ik szám (Kovács Zsigmondné-féle
ház) **emeletén** balra egy bizományi raktár-
ral egybekötött **megrendelési irodát** nyi-
tok, hol mindenféle **vászon-, fehérnemű-**
és szőnyeg-szalmába vágó megrendelő
seket elfogadok.

Menyasszonyi, uri avagy csecsemő-kelen-
gyékre, ugyancsak egyes női-, férfi- gyermek-
fehérneműekre, színes avagy fehér asztal-
neműekre; ágyneműek, matrácok, paplanok,
nyári takarók és pleumokra; szőnyeg, függöny,
ablak-redőny, ablak-párna és huzatokra; nem-
különb az itt felsoroltak anyagaira.

Megjegyzem továbbá, hogy bármilyen fehér-
nemű javítását, himzését, függönyök tisztítását
harisnyák megkötését stb. a legpontosabban
s esakis szolid kivitelben eszközölöm.

Magamat a mélyen tisztelt közönség szí-
ves pártfogásába ajánlva, vagyok

Rimaszombat, 1897. április 20.

teljes tisztelettel

2—2 **KOVÁCS ZSIGMOND.**

Uri- és csecsemő-kelengyék!

Mosó-kelmék, u. m. perkál, batisok, szatein, zefír és piké.

Jutányos árak! Férfi ingek méterek után, monogrammal.

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ

czipész üzlete

RIMASZOMBAT, Fötér, saját ház.

Tisztelettel hozom a nagyközönség tudomá-
sára, hogy a **tavaszi idényre** óriási vá-
lasztéka érkezett meg raktáromra a **legkülön-
félébb divatos férfi-, női- és gyermekláb-
belieknek**, — melyek közül különös említést
érdemelnek a nagy kedveltség- és elterjedtségnek
örvendő **sárga-bőr, lack- és evelastingból**
készültek.

Továbbá nagy raktárt tartok a **saját mű-
helyemben készült**, — valamint **karlsbadi,**
bécsi és budapesti mindenféle férfi-, női és
gyermek-lábbeliekből is.

Mérték szerinti rendelések — kívánság
szerint — pontosan, a legjobb anyagból, **jutá-
nyos áron** műhelyemben — egy kitűnő szabász
felügyelete mellett — készíttetnek.

Ezek szerint azon kellemes helyzetben vagyok,
hogy igen tisztelt vásárlóimat akár kész áruimmal,
akár pedig megrendelésekkel gyorsan, megelége-
desre és jutányosan kielégíthetem.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség meg-
tiszteelő jóakarátába, ajánlva, maradtam

Rimaszombat, 1897. március hó.

Kiváló tisztelettel

Özv. Kovács Zsigmondné.

5—*

Hirdetmény.

74. szám. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi
LX. t.-cz. 102 §-sa értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a rimaszécsi kir. járásbíró 1896. évi 3588. sz.
végzése következtében **Nagy József** által képviselt
Osgyányi Istvánné javára **Stelkovic László** el-
len 318 lit s járulékaik erejéig 1896. évi október hó 2-án
foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és
1100 forintra becsült szarvasmarhák, lovak, kocsiból álló
ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 386.
1897. sz. végzése folytán 318 frt — kr. tőkekövetelés,
ennek 1896. évi szept. hó 25-ik napjától járó 5% kama-
tai és eddig összesen 20 frt 48 krtban bíróilag már meg-
állapított költségek erejéig Alsó-Hangonyon, alperes la-
kásán leendő eszközölésére **1897. évi május hó 10-ik**
napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik
és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az ériatott ingóságok az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszées, 1897. évi április hó 21 én.

Kovács Géza, kir. bír. végrehajtó.

Divattudósítás!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására hozni, hogy **Rima-**
szombatban, a Fötéren, id. Gasko János úr házában, eddig **LANDAU**
A. FIA cég alatt fennállott

női- és férfi-divatáru üzletet

összes áruival igen kedvező körülmények mellett átvettem és azt nevem alatt tovább
vezetni fogom. — Bécsben és a külföldön történt nagyszabású bevásárlásaimból vissza-
érkezve, jelenthetem, hogy ezen eddig a legjobb hírnek örvendett divatáruüzletet oly
gazdagon szereltem fel

a legdivatosabb bel-, külföldi és francia női ruhakelmék,
fekete **creppek, ternok, cheviottok, lüsterek** és **gyászkelmek,** fekete és
színes **selyem-szövetek, francia battistok, louisonok, atlas, satén,**
piquetek és perkálok, férfi- és női fehérneműek, turista-ingek, női
mellfüzők, valódi **rumburgi, creas** és **szepességi vásznak,** valódi **szepes-**
ségi abrosz- és asztalkendők, törülközők, canavászok, szepességi da-
maszt-grádlak, asztal- és ágy-terítő, asztal-, ágy- és futó-szőnyegek,
bütorkelmék és ablak-függönyök, paplanok, menyasszonyi koszorúk
és fátyolok, csipkék, szalagok és dísz-zsinórok bőr- és szövött-kesz-
tyük harisnyák nap- és esőernyők. Valódi **brünni** és **angol férfi-ruha-**
szövetek, melyek rendkívül olcsó áron adatnak el, valamint ehhez belés és egyéb
hozzávalók. **Nagy gyapju-kendők, selyem, chasmir, berlini és perkál-**
fejkendők, valódi **rumburgi vászon-zsebkendők, gallér és kezelők, gom-**
bok, pamutok, selymek és **czérnak** nagy választékban, stb. stb., hogy a legkénye-
sebb igény is teljes kielégítést nyerhet. Főtörekvésem leend mindig a közönség meg-
elégedését kiérdemelni áruimmal jóságom és olcsóságommal, valamint a pontos kiszolgálattal,

Magamat és divatáruüzletemet a mélyen tisztelt közönség jóakarátába ajánlva,
vagyok kiváló tisztelettel

LAKNER EMIL.

2—*